„ЗАСТАВА“ излази редовно средом петком и недељом на целом табаку а уторницом на по табака.

ЦЕНА ЈЕ ОВА
за Аустро-Угарску
на целу годину . . . . . 14 ф. — н.
на ло године . . . . . 7 ф. — н.
на четврт године . . . . . 3 ф. 50 н.
на 1 месец . . . . . 1 ф. 20 н.
За Србију (у сребру)
на годину 35 дин. на пола године 17½ дин.
на четврт године 9 динара.

ЗАСТАВА.

ОГЛАСИ рачунају се по 6 новч. од сваке врсте оваких ситних слова, за жиг се плаћа по 30 новч. сваки пут.

ДОПИСИ шаљу се уредништву, а претплата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ“ у Нови Сад.

НЕНАПЛАЋЕНА ПИСМА не примају се

РУКОПИСИ не враћају се натраг.

Поједини бројеви стају 10 новч.

БРОЈ 146. У Новом Саду у уторак 23. септембра (5. октобра) 1886. ГОДИНА XXI.

НОВИ ХАЈДУЦИ У СРБИЈИ.

Београд 21. септембра.

У Чачку се врбују добровољци Ето, то је код нас најновија вест. На први поглед се не може никако човек домислити рашта нам је то опет. Ја ћу вам одмах рећи.

У Чачку се налази пуковник Лаза Јовановић а има под собом сву жандармерију и 5 батаљона војске. Он има бајаги главну задаћу да похвата хајдуке, но није ухватио ни врапца до сад Он сваки час чини нека војена кретања, тумарања, па опет не буде ништа. Како изгледа и није му до хајдука, а сад је развио барјак па купи добровољце против хајдука. Ово да је истина, морао би се човек трипут прекрстити. Онолика војска, онолики жандари, па да не могу ухватити неколико хајдука, но су им зато нужни добровољци. Кад је Србија лане пошла у рат против Бугара, валда није хтела да скупља добровољце, јер је говорила: нису нужни. А зар су сад против неколико хајдука нужни?

Сигурно није у томе ствар. Хајдуке неће ухватити ни добровољци као што их није ухватила ни војска, ни жандари. Без помоћи народне се не хватају лако хајдуци, а данашње хајдуке у Србији неће да хвата народ, јер су ти хајдуци већином политичли осветници.

Па шта ће онда добровољци? Ево да вам кажем како се у народу о томе мисли. Пре неколико година били су у Србији „сејмени“, па су после укинути. Ти „сејмени“ били су зато, да их шаљу у опозициона места, због чувања „реда.“ И онда су „сејмени“ тукли људе, крали, силовали жене, уопште су били беда и напаст за ону општину, у коју их влада пошље.

Сад је Гарашанину жао што је остао без „сејмена“ па их поново купи под именом: „добровољаца.“ Сви због неваљалства истерани жандари, сви негдањи робијаши, лењивци, уопште најгори људи које има Србија и који су били пре сејмени, доћи ће сад у добровољце. А чим се у ком округу зуцне ма шта против владе, одмах ће се тамо послати „добровољци“, да хватају „хајдуке.“

Ми сумњамо, да ће они похватати хајдуке, али ће сами бити хајдуци најгоре врсте. Они ће бити грозна казна за свако место у које упадну, јер ће као негдањи сејмени силовати жене, пребијати људе, глобиће и пљачкаће.

Ето, то је сад најновије у Србији. Земља ће добити 1000—2000 правих разбојничких хајдука. То је сад најновија узданица краља Милана и напредњачке владе.

К.

ЛИСТАК.

ЈАД У ПАРИЗУ.

Радници у Паризу то су ваљада највећи мученици на свету. Раде по мрачним нездравим фабрикама од јутра до мрака, а заслужују једва толико да се јадно заранити и покрпити могу. Тај рад нагнао је чешће раднике да јавно протестују против свога садањег стања и да траже поправку, но ретко, врло ретко донео је тај корак какве помоћи. На корениту поправку свога стања нису у тим приликама радници ни мислили, они су тражили само тренутне помоћи. Радикална помоћ за раднике и за све оне, који поштено и трудом својим заслужују свакидањи залогај још је далеко, она ће тек — доћи . . .

Рана је први услов за одржање здравља, и јачине човечије. Нарочито је добра храна преко нужна за људе који раде. Па шта мислите, каква је рана код париских радника. Рана, коју париски радници за своје мучно заслужене новце набављају, то се не може ни сматрати раном за људе, јер она не би приличила ни — вашкама.

Не претеривамо ни мало, кад ово кажемо. То је права сушта истина. Ево да се уверите. Један француски лист донео је о томе подуже чланке из којих вадимо ова места:

* * *

Француски радник се не храни код куће И муж и жена васцели дан раде ван куће, па се тек у вече код вечере састану.

Ручавају у крчмама, које су обично најближе фачрикама. Муж добије јевтину ати скроз рђаву храну у тим крчмама, жена пак ручава у неким каваницама, које у Паризу називају „Crémerie.“ Жена попије ту по једну шољу беле каве са лепчићем. Међутим млеко у кави и не личи на право млеко, јер је мешано силном водом. Па и поред оваке слабачке хране, здравље је париских радница много боље од радника. Јер кава, коју попију за ручак, нема у себи толико отровних, нездравих састојака, каквих је пуно у вину и месу, које радник пије и једе.

Радник попије по једну чашу вина, тањир супе и нешто меса. Вино које је попио, оно је фалзификовано од кохенила и анилина, супу коју посрче неби ваљада ни пси полизали да им се баци а месо оно је проблематичне каквоће.

Човек би се згрозио, када би загледао у кујне у којој се ова храна зготовљава. У њој ће те видити одераних мачака, псију, пацова и остале жгадије коју после једе јадни радник под именом печења.

Течност у којој се кува мачије и псећије месо то је супа, у коју, да би боље изгледала, мешају отопљени лој и неку жуту отровну смесу, која треба да замени шафран.

Ове крчме су праве расадница отрова за човечије здравље, које више пати од рђаве хране него од какве болештине. Од болести излечи лекар човека, али за ово потајно, лагано тровање нема лека ни помоћи. Раднику који се рани гадом, који се продаје по тим крчмама, томе престоји сигурна — смрт.

Покварено месо, — поред свог полицајског надзора — долази на пијаце свих већих вароша, али толико скроз поквареног меса нема ваљда нигде но у Паризу. Замислите само да за тако месо мора да издаје радник ону своју кукавицу, коју је заиста поштено и тешко заслужио.

Сиромашнији радници који немогу да плате ни ту храну, излажу своје здравље још већој опасности. Гостионичке слуге и келнери терају прави занат са огризинама и остатком од јела. Они их продају у великој количини подузимачима, а ови пак продају најсиромашнијим радницима те остатке.

Но има у Паризу читавих подузимачких трговина које раде са псећијим месом. Они држе стотинама шинтера, који хватају вашке, па после продају псећије месо крчмарима. Но ни мртве вашке не остављају они. Ваде их они из Сајне, продају им кожу, отопе маст и њом кувају. Од те масти праве и неку врсту путера и неке колачиће, које радници у сласт поједу.

Зар је онда чудо, што поред таке хране кржљаве и умиру радници, које убија и нездрави ваздух фабрички, у ком се читавог дана крећу.

И. И—ћ.

Превратт у Бугарској.

— Енглески лист „Дели Њу“ донео је брзојав из Петрограда, да се кнез Никола спомиње у руским круговима као најозбиљнији кандидат за бугарски престо. Међутим други гласови из Русије јављају, да је кнез Никола опредељен за друго место. Руски лист „Современија Известија“ јавља, да у Србији постоји јака странка која мисли краља Милана приморати да захвали, а кнеза Николу позвати на српски престо. Та странка — вели „С. И.“ — само чека на Миланов повратак, па ће одмах спровести свој план. Услед тога препоручује тај лист Русији, да кнеза Николу не кандидује за бугарски престо.

— Енглески министар Чершел говорио је о бугарском питању у Дарфорду. Чершел рече, да је Тисин говор показао, да је слобода и независност (?) балканских земаља главно и животно питање аустро-угарске политике. Наступе ли пак околности опасне природе, које ће нагнати Енглеску да бира, она ће без сумње своје симпатије па и помоћ доделити оним силама, које мир Европе и слободу (?) народа желе. Наше мешање у корист њихову биће по свој прилици без насилних мера. — Као што се види Енглезима се баш не мили да се лате насилних мера т. ј. да се зарате. Они остављају сада Аустро-Угарској да за друге вади кестење из ватре. А тако ће бити и после

— У вече у 6 сати упутила се у Софији депутација бугарских министара ђенералу Каулбарсу. Она му је изјавила, да влада не мисли на ново бирати Батенберга за кнеза, и да се избори не могу одгодити. Каулбарс је рекао, да влада ради против цареве воље, и да он (цар) неће одступити од својих захтева. О ослобађању официра, који су учествовали у преврату није било речи. Поговара се, да ће ипак неки бити ослобођени а други да ће бити дисциплинарно кажњени. Осталим пак официрима судиће суд даље. Министри су молили Каулбарса, да све ово поднесе цару. Он је поново нагласио да је уверен, да цар неће своје захтеве изменути. Писмена нота о овоме предаће се Каулбарсу сутра.

Политички преглед

Из Босне пишу „Обзору“ да је отпуштање, а не оставка барона Николића свршена ствар, па да ће Николић још ове јесени отићи из Босне. Нови цивилни адлатус неће се именовати одмах, његово ће звање обављати Кучера, који ће напослетку и постати адлатусом. Има дуже времена, како се поговара, да ће предстојник правосуђа за Босну и Херцеговину Ангер одступити.

Уговор између Црне Горе и Рима. „Г. Срн.“ пише: Г. Јован Сундечић кренуо се у четвртак са Цетиња за Рим, понесав са собом уговор Црне Горе с римском курјом, с потписом Његовог Височанства. Садашњим посланством г. Сундечића биће ратификација извршена и уговор ће ступити у живот.

Војнички устанак у Шпанији угушен је. а војнички судови отпочеше већ свој рад, да осуђују устанике на смрт. Као што из Мадрида брзојављају осудио је ратни суд устаничке вође ђенерала Вилакампу, поручика Серана и још пет официра на смрт.

Пожар у Српској Црњи.

„Садашњост“ има овај опширнији извештај о пожару у Српској Црњи:

„Наше сиромашно село задесила је са пожара велика несрећа. У четвртак, 11. о. м. појавила се са непажње домаћичине у једној швапиској кући са југозападне стране села ватра. Дувао је јак ветар у правцу преко средине села. Ватра је напредовала циновским корацима. Није прошло ни ¾ сахата, а већ је била продрла до средине села. Десетине кућа и још више слама буктило је у пламену. Ветар је све даље и даље носио усијан гар и жеравицу. Кад је ватра доспела до средине села, те је и црква и школа у опасности да изгоре, окрете ветар правац, те пожар продре у срце села и опустоши много огњишта. Око два сахата појавила се ватра, а пред вече већ су све запаљене куће погореле. Дизао се само дим са згаришта. Но силне камаре сламе сијале се у најстрашнијем пламену. Био је ужасан призор. Људи су јецали и готово полумртви од страха, жалости и напора једва се кретали по згаришћима, жене су јаукале, а деца врискала. Ту грозну слику осветљавало је море од пламена и усијаног дима у мрачној ноћи.

Изгорело је 88 кућа са свима стајама, сламама и т. д. Но има доста породица, којима је погорела сва пића за марву и стаје, а кућа се није могла запалити, јер је црепом покривена. Пошто су људи листом на кукурузима били, врло се мало шта из пламена спасло. Изгорело је и покућство, летња и јесења рана, остали смок, живина и т. д.

Људски живот ни један није пао на жртву. Један је човек здраво озлеђен, те лежи у ранама. Од великог страха неки и данас дрхћу. Но и који се повратили од првога страха, пали су поново у трајно очајање. Зима, глад, сиротиња море их. Зима је на прагу заслуге никакве, а потребе велике. Треба се оденути, треба нахранити сирочад, треба спремити топлу собу, а одкуд? Нужна је прека помоћ са свију страна у толико више, што нам је село необично сиромашно. На три хиљаде и неколико стотина душа једва ако има нешто преко стотине сесије земље и од оте земље трећина је у шваписким рукама.

Поштене домбољске Швабе много су нам помогли при гашењу, а и знаменитим новчаним прилозима живо притичу у помоћ својим сународницима.

Србине брате, помози браћи у невољи. У првом реду управљамо молбу на наш народ, сл. црквене општине и полит. општине у околини. Молимо славно уредништво „Садашњости“, да отвори рубрику за скупљање прилога нашим погорелцима. Где се што скупи, нека се пошље уредништву „Заставе“, „Садашњости“ или самој нашој црк. општини.

Поново: Помози Србине брате!“

Главна скупштина „Матице Српске.“

Извештај председника дра Ђорђа Натошевића о годишњем раду управног одбора.

(Свршетак.)

Високо кр. уг. министарство просвете и црквених послова јавило је, да се из прегледаних рачуна, који су вођени о добрима Текелијиним у Араду, увидило, да је из прихода Текелијиних добара плаћено 2.525 фор. 83 новч. државном ерару, који је ту своту у име постотне пристојбе потраживао од фонда Павла Јовановића, па је исту паплатио тиме, што је кирију од Текелијиних кућа у Араду узаптио и од укућана се наплатио. Високо министарство послало је 209 комада од кр порезног звања у Араду изданих званичних признаница, из којих се види, да је оно споменуту своту од укућана Текелијиних кућа у Араду наплатило, па како је та свота подмирена из фонда Текелијиног, а не из фонда Јовановићевог, кога се тај издатак управо и тиче; па како даље ту своту фонд Јовановићев није навадио фонду Текелијином: то је високо министарство упутило, да се на основу споменутих признаница из фонда Јовановићевог исплати 2.525 фор. 83 новч., фонду Текелијином. Пошто би се пак тим издатком фонд Павла Јовановића у једанпут знатно умалио, те не би могао успешно одговарати својој намењеној цели, умољено је високо министарство за дозволу, да може фонд Јовановићев у три једнаке рате, а за три године дана, исплатити фонду Текелијином споменуту своту од 2.525 фор. 83 новч.

Високо кр. уг. министарство просвете и црквених послова јавило је, да су на основу издане коначне одлуке на рачун фонда Текелијиног за год. 1867. дужни били да накнаде истоме фонду Ђорђе Радић, као благајник, и Ђорђе Рајковић, као контролор, своту од 65 фор. 21 новч. На поднесену молбу од поменутих некадањих благајничких чиновника смањило је високо министарство тражену накнаду на 48 фор. 5 новч., од које своте половицу у износу од 24 фор. 02½ новч. треба да накнади Ђорђе Радић, а од друге половице у износу од 24 фор. 02½ новч. опрашта министарство Ђорђу Рајковићу 12 ф. 1½ новч. и упућује, да се та свота од њих обојице што пре наплати. Према тој наредби позван је Ђорђе Радић, као некадашњи благајник, да накнади фонду Текелијином 24 ф. 2½ нов., а Ђорђе Рајковић, као неадашњи контролор, 12 ф. 1½ нов.

Вис. кр уг. министарство просвете и црквених послова није опростило наследнике Петра Костића од плаћања пронађене диференције у и носу од 521 ф. 48 нов., пошто су они по рачуну од год. 1868. дужни били исплатити свега заједнички у име главнице 5,541 ф. 49 н., а они су по рачуну за год. 1870. платили свега 5020 фор. 11 новч., дакле мање 521 ф. 48 нов. и пошто то потраживање чини саставни део основне главнице, то министарство није могло задоста учинити молби наследника, да их од плаћања те накнаде ослободи. Како пак споменути дужници по рачуну за год. 1884. дугују на споменуту главницу од 521 ф. 48 нов камате 510 ф. 81 нов., то је упутило министарство ово друштво, да се што пре постара како о наплати тога дуга, тако и о наплати камата. У смислу те наредбе министарске упућен је фискал друштвени др. Илија Вучетић, да се постара како о наплати те главнице тако и о наплати камата.

Извршиоци последње воље народног добротвора Атанасија Петра Гереског: др. Илија Вучетић, Васа Пушибрк и Љуба Стефановић, предали су задужбини П. Гереског, намењену на потпомагање српске књижевности, или на потпомагање српских заслужних књижевника. Главницу ту чине државни папири руски, који износе вредност од 10.000 рубаља, по курзу 12.400 ф. а. вр. О тој задужбини подноси се скупштини засебан извештај.

На свечаном парастосу, који су приредили извршиоци последње воље покојном народном добротвору Атанасији Гереском овде у Н. Саду и у Черевићу, било је заступљено ово друштво.

Миша Димитријевић, као опоручни извршилац оставине Јована Радуловића, негдашњег становника новосадског, положио је према одлуци кр. судбеног

стола новосадског на рачун одређеног легата од 100 фор. по одбитку трошкова 85 ф. 11 нов.

На представку и молбу овога друштва, да се фонд Павла Јовановића ослободи од плаћања на њега разрезаног пореза од 800 ф. 3 н. на камате, кр. уг. управни финансијски суд у Б. Пешти пресудом својом није ослободио фонд Павла Јовановића од тог пореза, пошто у смислу XXII. зак. чл § 2. од 1875. године од плаћања таког пореза ослобођени су само јавни заводи, а стипендијске закладе не могу се за такве сматрати.

Високо кр. уг. министарство финанције одбило је уток овога друштва у погледу одписа наследне пристојбе од 313 ф. одмерене на закладу Катарине Д. Јовановићке из Илока из разлога, што се у § 21. зак. чл. XXIII. од год. 1868. наведено наређење не може протегнути на дарове и записе, које би по својој цели били опроштени од плаћања пристојбе, кад би били учињени у корист земаља круне угарске.

На молбу овога друштва издала је кр. угар. финансијска управа у Сегедину дозволу за брисање дуга, који је укњижен био у корист ерара на кућу матичину у Н. Саду. Дуг тај износио је 13 407 ф сребра и 807 ф. 3 нов. Дозвола та издана је дру. И. Вучетићу фискалу друштвеном да спроведе брисање и да од порезног звања изради дозволу и за брисање потраживања од 1692 ф. у име заосталих, али већ исплаћених пристојаба.

На понуду оболелог живописца Новака Радонића, одкупљене су за дворану матичину слике његове, и то: 1. Смрт Уроша, последњег цара српског; 2. Лик старе жене (студија); 3. Бахус и 4. Амор како деље стрелу. Слике те налазиле су се на остави код овога друштва већ од 15 година, али се никако није могао наћи купац.

По одлуци главне скупштине поверена је била израда дипломе за чланове матичине професору Северину Брегхамеру у Б. Пешти. Он је тај посао врло лепо израдио. Основна је мисао: благослов божји и угодника му над храмом науке и уметности а слава и хвала вредним пчелама радилицама. Литографска израда те дипломе поверена је литографском заводу В. Грунда у Б. Пешти. Чим буду те дипломе готове, разаслаће се свима члановима.

У смислу одлуке скупштинске, штампани су у једној књизи „Правила и именик Матице Српске". У тој књизи налази се „Устав, пословни ред за главну скупштину, имена чланова и приложника, имена почасних чланова и имена чланова књижевног одељења „Матице Српске". У тој књизи наведена су имена само оних чланова, који су исплатили целу уставом прописану чланарину. Осим тога има још до 300 који су се уписали, али прописаног улога за чланство још нису исплатили.

Према одлуци главне скупштине извршене су све главније поправке на кући матичиној и сада је кућа и с поља и изнутра синула у новом облику свом.

Каса друштвена сконтрована је последњи пут 2. септембра о. г. и нађена је сасвим у свом реду, па то је забележено, како у главном дневнику, тако и у другим дневницима, који се посебице о сваком фонду воде.

Прикупљен новац од врћене главнице и плаћених интереса издавао се на зајам, увек на пупиларну сигурност, која је законом прописана.

На молбу поклоњене су друштвом издане књиге различитим заводима, школским књижницама и друштвима.

Рачуне како о фонду матичином, тако и о осталим фондовима, који стоје под управом овога друштва, прегледали су и скупштином и управним одбором изабрани прегледачи и нашли су их у најбољем реду. Неки од тих рачуна поднесени су на даљи преглед високом министарству. О том прегледању предлажу се скупштини и посебни извештаји.

То је у главноме рад управнога одбора за прошлу годину, а о правном рачунском и другом пословању подносе се скупштини посебни извештаји, а тако исто и засебни предлози.

ДОПИСИ.

△ У **Ковиљу.** Хвала богу и ми ћемо скорим добити правог пароха. Смиловала се конзисторија и расписала је стечај на нашу парохију у Ковиљу. Ово ће бити први пут, да ћемо ми бирати пароха, и баш за ко ваља добро да се узмемо на ум, кога ћемо бирати. Било је додуше говора и сва би се општина можда у том била сложила, да бирамо сина покојног нашег пароха Марковића, но како он нема потпуне квалификације, нема „стечајног испита", те не може ни у кандидацију доћи. За то морамо бирати другог. Има до душе већ један свештеник, који ради свим силама, да постане наш парох, но како је он први наш комшија, то га ми сви добро познајемо. Неће бити нужно, да се за парохију нашу отима, јер ми држимо, да ће добро бити, да он чува своју садању парохију, па нека у њој покаже, колико вреди као свештеник, нека врши своју свету дужност, којој треба да је полазна и излазна тачка мир и љубав, те кад то докаже, онда нек се маша друге парохије, јер до сада ми би смо рекли, да од његове љубави парохијани бегају, а од мира, кога он проповеда, рађају се свађе и размирице.

Ми би хтели свештеника, који ће бити истинит, прави и искрен пријатељ народа, који ће с нама зло и добро сносити, који ће бити кадар и на страшном месту постојати, треба нам човек слободна духа, који у интересу поверене му паствe тражи и свој интерес, који у његовом добру види и своје добро, који ће бити прави отац, учитељ, чувар, хранитељ и бранитељ народа. С тога позивам све свесне бираче горњо-ковиљске, да се окану заснованог кортешовања за шаначког пароха, јер нама треба човек, који ће нам и делом и речи знати уливати љубав вери и народу своме и којим треба да се поносимо свугде и на свакоме месту. Ми ћемо бирати млада способна човека, да с једне стране дамо млађем свету прилике, да своје способности лепо развију, а с друге стране опет, да и ми добијемо сигурну чилу снагу, која ће бити енергични покретач, како у делу нашег душевног, тако и физичног — националног спасења.

Вести из места и са стране.

Нови народни добротвор из Босне. Из Сарајева, јављају „Србобрану" ово: „Познати српски родољуб Васо Краљевић осигурао је свој живот код американсвога друштва „Еквитебл" на 10.000 форината, али не за своје сродике, већ на добротворну циљ. Осигурана свота донде ће се капиталисати, докле узмогне доносити толико камате, да се четири сиромашна ђака могу издржавати на свеучилишту. Евала дичном Србину и родољубу Васи Краљевићу, који ће са овим обесмртити име своје. Слава му!" — И ми додајемо, да живи нови народни добротвор Васо Краљевић!

Један чокот донео близу 2 хектолитара вина. Пишу нам из Илока: Овде у Илоку и околини баве се становници виноградарством, од чега већи део живи. Но међу тим има овде грађана, који држе винограде или их саде у својим великим баштама само с тога, што у њима уживају. Тако имаде овдашњи трговац Србин Милисав Плавшић у својој башти мали виноград, кога брижљиво негује. У истом винограду налази се један лом (велики чокот) дугачак 14 хвати, стабло му је дебело, као у каквог мањег дрвета. На том чокоту родило је ове године 196 кила грожђа или 870 гроздова. Овдашњи грађани долазе споменутом г. Плавшићу, и гледе тај чокот као какво чудо. Кад се грожђе измуљало, беше 180 литара масула (кљука.) Заиста велика реткост.

Добротворна задруга Српкиња новосаткиња закључила је, да за тур. бечејске погорелце приложи 15 фор. а на прњанске 10 фор.

Посетнице за Чехе. Старочески листови јављају, да су приређене визиткарте, да се казне и поправе они Чеси, који се усуђују јавно говорити немачки. На тим визиткартама штампано је великим првеним словима „Mluvte česky!" (Говорите чески!) а под тим такођер у ческом језику: „Ко се стиди свога језика, заслужује презир свих људи". Тако Чеси. Неби било згорега, да се и у нас тако шта учини.

Кратак оглас. Из Париза јављају да је неки мањи трговац, који је требао спомоћника, написао на вратима свога дућана овај оглас: „Требам дечака." Сутра дан нађе пред својим дућаном корпу а у њој дете са писмом: „Ево вам дечка. Зове се Паул." Трговац се смејао и обрекао да ће се бринути за тога дечака.

Немачки језик на српским жељезницама: „Одјек" пише: „На српској жељезници води се преписка на оном језику, на коме се допада оном чиновнику, који издаје налоге. Уђите у најмању станицу, наћи ћете аката, расписе, циркуларе на француском и немачком језику. Код мерника наћи ћете списе и на талијанском језику. Свако пише оним језиком како му је драго. Г. Чатари „чувени зналац" свобраћајне службе почеће скорим водити преписку и на мађарском језику. Све ћемо то доживити. Неки Немац Апел издаје неке вајне инструкције на немачком језику и т. д.

Билрот о брњици. У новије време издају се чак и званичне наредбе, да пси морају носити брњицу. Против тога устао је чувени научењак лекар Билрот, те у једној брошури пише о брњици ово: Зар да ми људе жртвујемо а пси да буду без брнице? Та зар ми сви не носимо социјалну брњицу коју не смемо ни онда скинути, кад би коме хтели рећи да смо гладни и жедни? — Заиста истина!

Противу колере. Др. Кеплер пре краткога времена у Венецији држао је предавање о колери, њеном постанку, развићу и лечењу. Сада јављају опширније ово: Два начина има, да се лечи опасна болест као што је колера, коју проузрокују бакциле. Први састоји се у томе, да се нађе средство — лек, који ће бакцилу уништити, други, да се уништење опасногa бакцила оставља организму, али да се при томе организам у борби потпомаже средствима, која ће сваку штету надокнадити. Здравственим мерама можемо спречити продирање бакцила у организам, али ако бакциле већ уђу у тело, онда морамо приступити другоме начину. Два узрока има, који изазивљу смрт код колере: с једне стране огроман губитак у течностима, с друге стране кочење срца. Позната је ствар, да је у томе случају врло потребно уношење течности у тело, но услед изнемоглости, којој болесници подлегну, желудац и црева нису више у стању да приме те течности и да их одводе у крв, оне остају у дебеломе цреву. Да би те течности могле користити, ваља их непосредно довести у крв, као што је то већ чинио Кантани. Кеплерова срећна мисао састоји се у томе, што за уштрцање у крв није употребио само обичну воду у којој има растворене кухинске соли, него је изабрао и средство које ће држати срце. Он је посматрањима нашао, да кочење срца долази услед тровања са колерним отровом, и да срцу треба помоћи каквим средством, које ће се унети кроз крвоток, а не кроз желудац и црева. Он је дакле чинио овај покушај: На врату, испод кључначе отворио је већу крвну цев, у њу завукао цев и кроз њу помоћу апарата пажљиво уштрцао раствор хлор-натриуна и апсолутног алкохола у води, и то у размаку од неколико минута сваки пут по 50 грама, док се болесник није опоравио. Свега је тако уштрцано 8 до 12 литара течности. Први покушаји дају наде да ће се доћи до повољног резултата, јер у 18 случајева спашено је 9 болесника, и 3 би била успешна, да по опорављању није наступила друга болест (шарлах итд.) У осталих 6 случајева болесници су умрли.

Кратке вести. У пештанској болници спава болесник Ж. Лајта већ три месеца. — У загребачкој околини показала је берба обилат плод. — У Сешвети у Хрватској било је ватре. Том приликом изгорело је једно дете. — У Вечу је убио неки млинар прво своју драгану, па после себе. — У Америци се праве од сада прагови за жељезницу од папира, а не од дрвета. — У Београду је поново почео излазити лист за децу „Срче". — За зидање цркве у Липама у Србији скупљено је 3163 дин. — Колера још траје хрватском приморју. За страдајуће приморце приложила је хрватска ескомптна банка 300 фор. — У Топуском затворена је брзојавна станица. — У Америчким здруженим државама има 600.000 Мађара.

Најновије вести.

— „Варшавском Дневнику" брзојављају из Београда да је из српске државне благајне проневерено 200.000 дуката.

— Кошут је написао писмо о најновијем европском положају. Стари Кошут! Он у многоме веома државнички суди, ал чим спомене Русију, онда би хтео да се води рат против ње. Тако је писао пре, тако пише и сад.

— Мориц Јокаји је управио на своје бираче писмо у коме црта европски положај. Разуме се да је и он за рат с Русијом.

— Одбор угарског сабора претресао је молбе које су стигле сабору у Јанковој ствари. Већина је закључила, да се не узму те молбе у претрес, јер је царско писмо загладило све. Мањина је хтела да се позове влада на одговор за то, што је Јански унапређен и да се предложи сабору законски нацрт о самосталној угарској војсци. У сабору ће мањина изнети своје одвојено мишљење.

— Јављају из Софије: Пошто бугарска влада није пристала на руско захтевање, то су сви кругови врло узрујани. Неки мисле да ће Русија сад посести Бугарску а неки мисле опет, нарочито влада, да Русија то неће учинити. Видиће се!

— Јављају из Берлина: Јако упада у очи, што се Турска оружа. Само никако нису на чисто зашто и из кога разлога.

БРЗОЈАВИ „ЗАСТАВИ".

(Стигли 22. септембра у вече.)

Будимпешта. У саборској седници, прочитан је и примљен по трећи пут законски предлог о ђумручкој заједници с Аустријом. Молбе у погледу Јанскијеве ствари биће стављене на дневни ред у суботу. Идућа је седница у четвртак. Предмет је: законски предлог о банци.

Будимпешта. Од колере се разболело 20 особа; умрло 7 особа.

Река. За последњих 24 сата нит се ко поболео, нит је ко умро од колере.

Софија. Каулбарс је поново изразио жељу, да се пусте уапшени бугарски официри. На то се састала министарска седница и саставила је одговор на руске захтеве. Одговор гласи, да је бугарска влада вољна да послуша руске савете, ал само у толико, у колико се ти савети не сударају са законима. Каулбарс је изразио жељу, да се избори за велику скупштину одгоде бар 6 недеља од дана, кад се пусте затворени официри. Расписан избор да се прогласи као ништав. На примедбу, да избор кнеза треба по закону да се обави месец дана после упражњена престола, одговорио је Каулбарс, да су ово ванредне прилике, а по берлинском уговору, морају се велесиле најпре сложити ко да буде кнез.

Мадрид. Изасланици републиканских странака били су код Сагасте и молили га да помилује официре, који су осуђени на смрт. Сагаста је одговорио врло завијено. Он рече, да се влада мора старати да очува интересе земље.

Исправак.

У чланку „Са нашом црквом кортешују" подкрала се једна погрешка. Место потписа „С. М." штампано је „С. Н." што се овим исправља.

Добровољни прилози

за турско бечејске и српско црњанске погорелце.

Добили омо овај извештај:

Славно уредништво! Други списак добровољних прилога на Т.-бечејске погорелце молим, да у ваш цењени лист уврстити изволите. Земаљ. центр штедионица 100 ф. Кон Лајош 20 ф. Варнаи Јохан и Шаролта 5. Телфи Иван професор 10 ф. Ђерђамфи Јован 5 ф. Ђерђамфи Ласло 5 ф. Шлезингер и Полаковић 10 ф. „Јелисавета" парњачау Темишвару 5 ф. Лацко и Попер 25 ф. Гроф Карачоњи Аладар 50 ф. Вел. жупан Хертеленди прикупио 100 ф. Шваб Кароль 100 ф. Марковић Јован 10 ф. Фајфер дирек. гимназије у Темишвару 9 ф. Кепеши Јосифа супруга 3 ф. Бразаи Коломаи 20 ф.

у име одбора
Јанковић.

Ред пловидбе
помесног пароброда „Нимфе" од 3. окт.

Из Каменице у Нови Сад:
Пре подне: 6, 8, и $^{3}/_{4}$10 сахата.
После подне: 2, 4, и 6 сахата.
Из Новог Сада у Каменицу:
Пре подне: 7, 9, и 11 сахата.
После подне: 3, 5, и $^{1}/_{4}$7 сахата.
Недељом и свецем по потреби.

ОГЛАСИ.

КОНКУРС.

Ради попуњења парохије печварско-мечанске са платом VI. класе отвара се овим поново конкурс.

Проситељи имају своје нужним сведочбама сврху свога оспособљења за отправљање парохијског званија подкрепљене молбенице за четири недеље дана од дана првог увршћења овога конкурса у дотичне новине консисторијуму овом поднети.

Из седнице консисторијума епархије будимске у Сентандреји 21. августа 1886. држане. 2—3

КОНКУРС.

Ради попуњења парохије чипске са платом VI. класе ствара се овим поново конкурс.

Проситељи имају своје нужним сведочбама сврху свога оспособљења за отправљање парохијског званије подкрепљене молбенице за четири недеље дана од дана првог увршћења овога конкурса у дотичне новине консисторијуму овом поднети.

Из седнице конзисторијума епархије будимске у Сентандреји 21. августа 1886. држине. 2—3

СТЕЧАЈ.

Оставком учитеља III разреда овдашње средње мушке школе, упражњено је на истој школи учитељско место, на које се овим отвара стечај. Плата је учитељу 700 ф. а. вр. у истој је урачуната и пристојба за стан, огрев и врт. Осим законом прописаних дужности у школи, учитељ ће по потреби и у цркви појати.

Првенство имају они, који су у стању исказати и способност у вртарству, које ће изабрани учитељ предавати у општинском школском врту и исти у реду држати.

Добро инструиране молбенице имају се управити на председништво м. школског одбора.

Рок стечају је 4 недеље од данас.

Из седнице м. школског одбора држане у Сомбору 15. септембра 1886.

Јован Благојевић, перевођа. 2—3 **Коста Радуловић**, председник шк. одбора.

ПОМОЋНИК

који је нирнбершкој, галантеријској и кратког еспапа трговини вичан, а при том српски, немачки и мађарски говори, може одма ступити, где? извештава администрација. 2—2

МАНУФАКТУРНА ТРГОВИНА
ЈОВАНА ТЕОФАНОВИЋА
У СЕНТОМАШУ

потребује два помоћника који одма ступити могу. 2—3

Старији помоћник

мануфактурне струке, савршен у немачком и српском књиговодству и кореспонденцији, до сада код новчаног завода занимао се, тражи место као помоћник евентуално контоариста. Понуде прима администрација „Заставе." 2—2

Власник и издавалац Милица Томић рођ. Милетић. Одговорни уредник Јаша Томић. Српска штампарија дра Светозара Милетића.